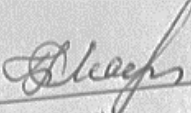

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Фінансове управління агропромислового виробництва (вибірковий ОК)**

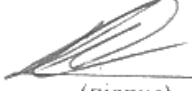
Реалізується в межах освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробник: Наталія МАСЛАК, к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис) Фінансів, банківської справи та страхування
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

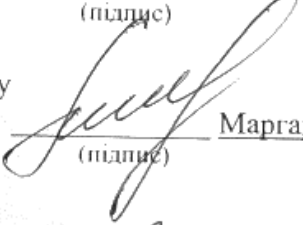
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від 04.06. 2024 р. №23
	Завідувач кафедри <u></u> Михайло ГЕЄНКО (підпис)

Погоджено:

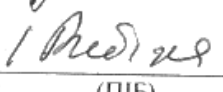
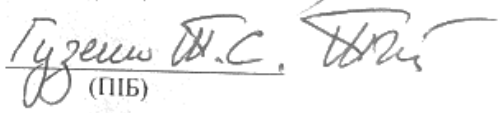
Гарант освітньої програми

 Михайло ГЕЄНКО
(підпис)

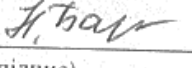
Декан факультету Економіки і менеджменту
(факультет, де реалізується освітня програма)

 Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 (ПІБ)
 (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Надія БАРАНІК
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.06 . 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Дисципліна ВК5 Фінансове управління агропромислового виробництва		
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3	Статус ОК	Вибірковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Спеціальності галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»		
6	Рівень НРК	України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 12 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		Денна форма навчання	24	24
		Заочна форма навчання	16	14
	Форма контролю	Залік		
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Маслак Наталія Григорівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	Аудиторії 404-е, 406-е, тел.. +380958195272, E-mail: n.maslak@ukr.net ; nataliia.maslak@snu.edu.ua Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 406-е		
12	Загальний опис освітнього компонента	Фінансове управління агропромислового виробництва (ФУАПВ), як навчальна дисципліна, забезпечує формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фінансового менеджменту з розумінням природи та змісту аграрного виробництва, а також вмінь та навичок самостійного проведення планування та контролю реалізації поставлених цілей у сфері фінансового менеджменту аграрних підприємств. Завданням курсу є формування у студентів наукового світогляду і системи орієнтирів для визначення місця підприємства в ринковій економіці; розуміння економічної сутності процесів планування та прогнозування діяльності; цілісного уявлення про витрати; розуміння взаємозв'язку між витратами, вартістю товару та ціною; уявлення про прибуток як економічну категорію, джерела прибутку, функції та види прибутку; вмінь аналізувати економічну інформацію, яка відображає вплив факторів на кінцевий результат діяльності; набуття навичок використання звітності при управлінні фінансами аграрного підприємства; вмінь обґрунтовувати та надавати економічну інтерпретацію фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання, визначення причин невиконання планових параметрів та внесення пропозицій щодо ліквідації наслідків невиконання. Враховуючи те, що практичні завдання дисципліни «ФУАПВ» базуються на інформації підприємств аграрного сектору економіки, засвоєння питань дисципліни дозволить майбутнім фахівцям ефективно використовувати одержані знання у фінансових економічних підрозділах підприємств різних форм власності та господарювання, з акцентом на діяльності аграрних підприємств.		

13	Мета освітнього компонента	Формування цілісної системи знань, пов'язаних з концепцією фінансового менеджменту, практичних навичок прийняття управлінських рішень на основі систематизації інформації, пов'язаної з фінансовим менеджментом аграрних підприємств, і професійних компетентностей щодо організації фінансового менеджменту на підприємстві; формування у здобувачів вищої освіти здібностей до проведення науково-практичних досліджень і презентації їх результатів.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на дисциплінах: Фінансовий менеджмент агроформувань, Фінансовий контролінг та програмах практик 2. Освітній компонент є основою для виконання кваліфікаційної роботи 3. Обмеження відсутні
15	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують від викладача. Усі роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо); повторне проходження навчального курсу; попередження; винесення догани; арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
		Комунікаційна політика Студенти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком студента є перегляд новин у Viber. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Основи фінансової грамотності».

		Політика щодо пропусків занять Студенти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету). Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача. Політика щодо оскарження оцінювання Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Бонуси Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки; В межах вивчення дисципліни проводиться врахування балів, отриманих в результаті неформальної освіти, відповідно до Положення СНАУ
16	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/mod/page/view.php?id=67937

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. ідентифікувати особливості фінансового управління аграрних підприємств	Есе + доповіді з презентацією + тест (Kahoot!)
ДРН 2. планувати та презентувати фінансову структуру підприємства з урахуванням різних факторів, як самостійно, так і як член команди, усвідомлюючи свій внесок та відповідальність за результат	Командна презентація та захист організаційної та управлінської структури підприємств
ДРН 3. формувати справедливі процедури участі та колективного прийняття рішень, співпрацювати між собою, оцінювати власний внесок та внесок кожного члена групи у досягнення результату під час оцінювання презентацій групових та самостійних	Взаємне оцінювання + самооцінювання командної презентації та захисту організаційної та управлінської структури підприємств та індивідуальних завдань за темами
ДРН 4. продемонструвати практичні навички фінансового менеджера: - вміти визначити вартість грошей у часі та використовувати ці навички у фінансових розрахунках; - проводити аналіз фінансових результатів і фінансового стану аграрного підприємства за фінансовою звітністю та на основі управлінської звітності; - визначати вартості та оптимізувати структуру капіталу аграрного підприємства за відповідними критеріями; - приймати та обґрунтовувати рішення щодо управління активами аграрного підприємства; - приймати та обґрунтовувати рішення щодо управління рухом грошових коштів; - визначати ефективність інвестиційних проектів; - оформлювати документи на отримання сільськогосподарськими товаровиробниками коштів державної фінансової підтримки та грантів	Захист індивідуальних завдань за темами + тести множинного вибору (Kahoot!)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з.		
Тема 1. Теоретичні основи фінансового управління аграрних підприємств 1. Еволюція фінансового управління, його суть та мета. 2. Основні завдання, функції та механізм фінансового управління агропромислового виробництва. 3. Стратегічне і тактичне фінансове управління аграрних підприємств.	2/2	2/2	10/10	1, 2, 4, 6, 8-10, 13-15, 17-21, 22-24, 25, 27, 29, 36, 37, 45, 89, 91-93
Тема 2. Система інформаційного забезпечення фінансового управління. 1. Характеристика системи інформаційного забезпечення фінансового управління. 2. Способи обробки облікової інформації. 3. Можливості комп'ютерних інформаційних систем підприємства (КІСП).	2/-	2/-	10/20	1, 4, 6, 13, 16, 17-19, 33, 91-93
Тема 3. Методичний інструментарій фінансових розрахунків 1. Причини втрачання вартості грошей. 2. Компаундування, методи обчислення. 3. Дисконтування, методи розрахунку.	2/-	2/-	10/12	1, 4, 6, 13, 16, 17-19, 33, 91-93
Тема 4. Особливості фінансового управління агропромислових підприємств різних організаційно-правових форм 1. Організаційно-правові форми та види організацій агропромислового виробництва 2. Фінансове управління агропромислових підприємств різних організаційно-правових форм 2.1. Товариства з обмеженою відповідальністю 2.2. Акціонерні товариства	2/2	2/2	10/12	1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 16, 20, 22-24, 25, 27-29, 91-93
Тема 5. Управління капіталом агропромислових підприємств 1. Сутність фінансування та складові капіталу підприємства. 2. Механізм управління власним капіталом підприємства. 3. Дивідендна політика підприємства. 4. Управління залученням позикового капіталу через емісію цінних паперів. 5. Управління залученням банківського кредиту. 6. Сутність та основні підходи до оптимізації структури капіталу.	4/2	2/2	10/12	1, 2, 4, 6, 8-10, 13-15, 17-21, 22-24, 25, 27, 29, 36, 37, 89, 91-93
Тема 6. Управління активами агропромислових підприємств 1. Склад і структура активів агропромислового підприємства. Зміст та завдання управління активами. 2. Управління оборотними активами підприємства. 3. Види необоротних активів аграрних підприємств. Управління необоротними активами. 4. Система показників ефективності використання активів підприємства	4/2	2/2	10/12	1, 2, 4, 6, 8-10, 13-15, 17-21, 22-24, 25, 27, 29, 36, 37, 89, 91-93

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства 1. Сутність грошового потоку. 2. Критерії класифікації та види грошових потоків. 3. Система управління грошовими потоками підприємства. 4. Особливості управління грошовими потоками аграрних підприємств	2/2	2/2	10/12	1, 2, 4, 6, 8-10, 13-15, 17-21, 22-24, 25, 27, 29, 30, 36, 37, 56, 57, 89, 90-93
Тема 8. Управління реальними інвестиціями агропромислового виробництва 1. Інвестиційна стратегія як основа управління інвестиційною діяльністю підприємства. 2. Інвестиційний проект як об'єкт управління. 3. Схеми фінансування інвестиційних проектів.	2/2	4/2	10/10	1, 2, 4-6, 8-10, 13-15, 17-21, 22-24, 25, 27, 29, 36, 37, 89, 91-93
Тема 9. Управління фінансовими ризиками 1. Економічна сутність та умови виникнення ризику. 2. Види ризиків та їх характеристика. 3. Класифікація фінансових ризиків підприємства. 4. Поняття та завдання ризик-менеджменту. Політика управління фінансовими ризиками.	2/2	4/-	10/10	1, 2, 4, 6, 8-10, 22-24, 25, 27, 29, 36, 91-93
Тема 10. Державна фінансова підтримка агропромислового виробництва 1. Необхідність і шляхи державної фінансової підтримки розвитку агропромислового виробництва. 2. Зарубіжний досвід державної фінансової підтримки розвитку аграрного бізнесу. 3. Грантові програми для агробізнесу.	2/2	2/2	12/10	1, 22-24, 47, 52, 53, 69, 70, , 91-93
Всього	24/16	24/14	102/120	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	К-сть годин
ДРН 1. ідентифікувати особливості фінансового управління аграрних підприємств	Мультимедійна лекція Перевернутий клас (flipped classroom) або навчання через діалог Дискусія Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)	4	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Дослідження проблеми (бібліотечне, інтернет видання та рекомендовані джерела інформації) Робота в малих групах (підготовка презентації) Самооцінювання знань	20
ДРН 2. планувати та презентувати фінансову структуру підприємства з урахуванням різних факторів, як самостійно, так і як член команди, усвідомлюючи свій внесок та відповідальність за результат	Мультимедійна лекція Перевернутий клас (flipped classroom) або навчання через діалог Симуляція Метод кейсів (case study) Робота на практичних заняттях Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)	6	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Взаємне навчання (peer to peer learning) Робота в малих групах (від формування ідеї до підготовки презентації) Самооцінювання знань	30
ДРН 3. формувати справедливі процедури участі та колективного прийняття рішень, співпрацювати між собою, оцінювати власний внесок та внесок кожного члена групи у досягнення результату під час оцінювання презентацій групових та самостійних	Мультимедійна лекція, лекція-дискусія, Метод кейсів (case study) Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)	6	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Робота в малих групах Взаємне навчання (peer to peer learning)	22
ДРН 4. продемонструвати практичні навички фінансиста: - вміти визначити вартість грошей у часі та використовувати ці навички у фінансових розрахунках;	Мультимедійна лекція Робота на практичних заняттях Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)	32	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Виконання практичних робіт Самооцінювання знань	30

- проводити аналіз фінансових результатів і фінансового стану аграрного підприємства за фінансовою звітністю та на основі управлінської звітності; - визначати вартості та оптимізувати структуру капіталу аграрного підприємства за відповідними критеріями; - приймати та обґрунтовувати рішення щодо управління активами аграрного підприємства; - приймати та обґрунтовувати рішення щодо управління рухом грошових коштів; - визначати ефективність інвестиційних проектів; - оформлювати документи на отримання коштів державної фінансової підтримки				
		48		102

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

№	Методи діагностичного оцінювання		Дата складання
1.	Вхідний контроль знань		Перше заняття

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Об'єкти та методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
2.	Есе + доповідь з презентацією	10 балів / 10%	2-й тиждень
3.	Командний проєкт + презентація	25 балів / 25%	5-й тиждень
4.	Індивідуальне дослідження + захист	45 балів (30%)	щотижня
5.	МКР1, МКР2	20 балів (2x10 балів) / 20%	6 тиждень, 12 тиждень
		100	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе + презентація	<5 балів	5-6 бали	7-8 балів	9-10 балів
	Незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми. Представлення результатів досліджень способом, що не розкриває його зміст і результатів	Наведено більшою мірою опис проблеми (без аналізу) або недостатнє обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація. Представлення результатів досліджень у різний спосіб	Продемонстровано розуміння, глибину та / або деталізацію проблеми; основні моменти обґрунтовані, аргументи послідовними; вивчаються різні точки зору. Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції. Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
Командний проєкт	<6 балів	6-7 балів	8 балів	9-10 балів

	Не всі складові проекту розроблено та/або інформація подана неструктуровано, немає розуміння логічної моделі (рамки). Результати представлено у невідповідному форматі.	Наявні усі складові без детального обґрунтування. Інформація а структурована, є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Результати представлено у відповідному форматі.	Обґрунтована важливість ідеї проекту, виконано усі складові. Наявні усі складові з обґрунтуванням. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Результати представлено у відповідному форматі. Дані є актуальними.	Обґрунтована важливість ідеї проекту, виконано усі складові з повним обґрунтуванням та глибоким аналізом. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Аналіз є ґрунтовним, визначено ризики та перспективи. Форма представлення повністю відповідає вимогам.
Презентація та захист командного проекту	<13 балів	13-17 балів	18-21 балів	22-25 балів
	Студенти не беруть участь у груповому обговоренні, надають зворотній зв'язок на виступі інших. Презентація відсутня або відображає зміст проекту.	Презентація частково відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, Зворотній зв'язок не надано рекомендацій.	Презентація повністю відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, обґрунтовують висновки.	Презентація повністю відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти рефлексують результати діяльності команди, слухають, оцінюють та ефективно реагують на думки інших, та частково модерують групове обговоренні ґрунтовно надають зворотній зв'язок
Індивідуальне дослідження (має 45 балів)	1-2 бал	3-4 бали	5-7 бали	8-9 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та обробляє інформацію, інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює інформацію, інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
МКР1, МКР2 (має 20 балів: 2 роботи по 10 балів)	<60% правильних відповідей	60-74% правильних відповідей	75-89% правильних відповідей	90-100% правильних відповідей

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 2 тижнів після складання
3	Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над командним проектом	Під час занять
	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації проекту та індивідуального завдання	Під час захисту
3	МКР1, МКР2	6 тиждень, 12 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання. Передбачається **взаємне оцінювання (peer assessment)** та **самооцінювання** як елемент формативного оцінювання (після презентації проекту) та сумативного оцінювання – на основі балів, що виставив викладач групі, студенти самостійно розподіляють їх відповідно до внеску кожного у спільний результат за певними критеріями (відповідальність, внесок у створення ідеї, участь та своєчасність виконання завдань, які ставила група, участь у дискусії під час захисту).

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Фінансове управління агропромислового виробництва : навчальний посібник / Н.Г. Маслак, Н.І. Строченко, М.М. Геєнко, Л.О. Рибіна, О.М. Маслак, С.М. Лукаш / за заг. редакцією Н.Г. Маслак Суми : СНАУ, 2020. 350 с.
2. Аграрна економіка. У 2 томах. Том 2. Фермер. Професійний рівень / Крістіан Бекманн, Йоханнес Бреккер, Андреас Дітц, Хайнріх Гамрінгер, Хорст Лохнер, Томас Хойбек, Антон Хьохерл, Зігфрід Лаунер, Генріх Мюллер, Рудольф Шахерль, Йозеф Шлагекен. Вид-во: ТОВ «ВТД «Університетська книга»», 2014. 606 с.
3. Дем'яненко С. І. Менеджмент аграрних підприємств : навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005, 2019. 347 с. URL : <http://buklib.net/books/21904/>
4. Інвестиційний менеджмент : підручник для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. М. Гриньової. Х. : ІНЖЕК, 2019. 541 с.
5. Карасик О.М. Фінансовий менеджмент в сфері агробізнесу : навчально-методичний посіб.. К. : НАУ, 2019. 107 с.
6. Лайко П. А., Ляшенко Ю. І. Фінанси АПК : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К. : ДІА, 2019. 225 с.
7. Майовець Є.Й. Теорія аграрних відносин: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 276 с.
8. Маслак Н. Г., Лозинська І.В., Мазій І.В. Фінансовий контролінг : навчальний посібник для студентів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», освітнього рівня «Магістр», всіх форм навчання. СНАУ, 2016. 330 с.
9. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підручник для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації. М.М. Ільчук, Л.Я. Зрібняк та ін. за ред. М.М. Ільчука, Л.Я. Зрібняка. К.: 2018. 747 с.
10. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2013. 554 с.
11. Тесленко Г. С. Інформаційні системи в аграрному менеджменті. К.: КНЕУ, 2018. 232 с.
12. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с. URL: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/finman2012.html>
13. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу: підручник. К.: КНЕУ, 2018. 382 с.
14. Школьник І. О., Боярко І М., Сюркало Б. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2019. 301 с.

6.1.2 Методичне забезпечення

15. Строченко Н.І., Маслак Н.Г. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансове управління агропромислового виробництва» для студентів 1 курсу

галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», освітнього рівня «Магістр», всіх форм навчання. Суми : СНАУ, 2016. 250 с.

16. Маслак Н.Г. Фінансове управління агропромислового виробництва. Методичні рекомендації до практичних, семінарських занять для студентів 1 курсу галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», другого (магістерського) рівня вищої освіти, всіх форм навчання. Суми : СНАУ, 2018. 111 с.

17. Маслак Н.Г. Фінансове управління агропромислового виробництва. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів над програмним матеріалом навчальної дисципліни для студентів 1 курсу галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», другого (магістерського) рівня вищої освіти, всіх форм навчання Суми : СНАУ, 2018. 47 с.

6.1.3 Інші джерела

18. Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки: наук. доп. / О.М. Бородіна, Шубравська О.В., Пасхавер Б.Й., Прокопа І.В. Молдаван Л.В. та ін.; за ред. Бородіної О.М., Шубравської О.В.; НАН України; Ін-т екон. та прогноз. К., 2018. 152 с.

19. Адаменко А.П. Впровадження збалансованої системи показників у діяльність сільськогосподарських підприємств. Суми: Довкілля, 2013. 27 с.

20. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств : теорія, методика, аналіз: монографія. К. : КНЕУ, 2015. 296 с.

21. Данкевич А. Є. Розвиток інтегрованих структур у сільському господарстві : монографія. К. : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2011. 348 с.

22. Дем'яненко М. Я., Зуєва О.І. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств України: теорія і практика: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2019. 188 с.

23. Дребіт Г.М. Планування та контроль грошових потоків на підприємствах: дис...к-та екон. Наук:08.00.08. Київ. 2019. 244 с.

24. Дядечко Л. П. Бюджетування грошових коштів: сутність та роль в управлінні підприємствами : монографія Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. 251 с.

25. Карцева В. В. Фінансовий контролінг в системі фінансового менеджменту : монографія. Полтава, РВВ ПУЕТ, 2013. 290 с. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_5/195.pdf
<http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/2869/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf>

26. Кропивко М. Ф. Інформація в управлінні агропромисловим виробництвом: монографія. К.: ІАЕ УААН, 2019. 252 с.

27. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Бюджетування в системі управління організацією: теоретичні та прикладні засади: монографія. К. : Кондор, 2017. 234 с.

28. Лупенко Ю., Феценко В. Сучасні інструменти для фінансування аграрного сектору економіки: Україна фінансова - інформаційно-аналітичний

портал Українського агентства фінансового розвитку. URL : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/132.htm.

29. Майстро С.В. Національний аграрний ринок в умовах глобалізації: механізм державного регулювання: монографія. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. 240 с.

30. Маслак Н. Г. Застосування збалансованої системи показників аграрними підприємствами України. Детермінанти соціально-економічного розвитку підприємств : колективна монографія. Вип. 3 / за заг. ред. д.е.н., проф. Є.В Мішеніна, 2018.

31. Маслак О.М., Маслак Н.Г., Строченко Н.І., Куценко І.В. Організаційно-економічні аспекти розвитку зернового господарства Сумської області: монографія. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 216 с.

32. Олійник О.В., Морозова Г.С. Економічний механізм сталого розвитку сільськогосподарських підприємств : монографія. Х.: «Міськдрук», 2012. 272 с.

33. Олійник О.В. Циклічність відтворювального процесу в сільському господарстві : монографія. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2015. 322 с.

34. Організаційно-економічні аспекти сталого розвитку агропромислового комплексу та сільських територій : колективна монографія / за ред. проф. Брюховецького І.М., Жмайлова В.М., Маслака О.М. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2015. 322 с.

35. Погорелов Ю.С. Вибір і обґрунтування методів управління затратами підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / НАН України. Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2016. 19 с.

36. Розвиток аграрного бізнесу в Україні : колективна монографія / за ред. проф. Брюховецького І.М. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2016. 365 с.

37. Суворова Н. І. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції тваринництва : дис. ... канд. економ. наук : 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / М-во освіти і науки України, Одеський державний аграрний університет ; наук. кер. Дем'яненко М. Я. Одеса, 2015. 266 с.

6.2 Додаткові джерела

38. Алейнікова О. В. Зарубіжний досвід державного регулювання розвитку АПК. *Інвестиції: практика та досвід*. № 16. 2011. С. 131-136. http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2011/33.pdf

39. Андрієнко С. Все про сільськогосподарські кооперативи. URL : <https://kurkul.com/spetsproekty/531-vse-pro-silskogospodarski-kooperativi>

40. Багацька К. Методичні підходи до аналізу грошових потоків. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3492/1/12012.pdf>

41. Безугла Ю. Є. Сценарії розвитку економічної діяльності підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 8(170). С. 402-408.

42. Brychko A., Lukash S., Maslak N., Kovalova O. Bioeconomy as innovative component of the Environmental Management. *Journal of Environmental Management and Tourism*. University of Craiova, Romania. Volume IX, Issue 1 (25). Spring 2018. P. 28-33.

43. Васільєва Л.М., Бондарчук Н.В. Аграрний сектор: оцінка рівня державної підтримки. *Молодий вчений*. 2015. № 1(16). С. 204-209.

44. Васільєва Л.М. Інструменти державного регулювання аграрного сектора економіки. *Держава та управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 10. URL : [http:// www.dy.nayka.com.ua](http://www.dy.nayka.com.ua).

45. Гончаренко М. Л. Формування механізму управління прибутком комерційних підприємств. *Облік і фінанси*. № 2 (84). 2019. С. 154-158.

46. Зінчук Т.А. Проблеми фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. Випуск 9. Частина 1. 2014. С. 109-112. URL : http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09/24.pdf

47. Кошельок Г.В. Грошові потоки в системі управління діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип.5(16). С.50-57.

48. Кошельок Г.В. Оптимізація грошових потоків підприємства у сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 26.Ч.1.С. 100-104

49. Криклій О.А., Маслак Н.Г. Управління прибутком банку : монографія. Суми: УАБС НБУ, 2008. 136 с.

50. Латинін М. А., Заскалкіна О.М. Перспективи розвитку механізмів державного регулювання інституціонального середовища в аграрному секторі економіки України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. № 10 (32), 2017. С. 14-22.

51. Lozynska I., Lukash S., Maslak N., Brychko A. Digitalization, robotics and genomic research in livestock development. *The International Journal of Business Analytics (IJBAN)*, 2021. Volume 8, Issue 2. DOI: 10.4018/IJBAN.2021040103 <https://www.igi-global.com/article/digitalization-robotics-and-genomic-research-in-livestock-development/276445>.

52. Лупенко Ю., Феценко В. Ф'ючерсні механізми для розвитку аграрного сектору економіки. *Фінансовий ринок України*. 2012. №9. С. 20-23.

53. Lyshenko M.A., Ustik T.V., Pisarenko V.V., Maslak N.G., Koliadenko D.L. Economic and marketing aspects of the functioning of small enterprises. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2020. June №2. No 33. P. 185-193. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i33.206609>.

54. Маслак Н., Маслак О. Фінансово-кредитне забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Пропозиція*. 2016. № 5. С. 20-26. URL : <http://www.propozitsiya.com/?page=149&itemid=5234&number=179>

55. Маслак Н. Г. Аграрні розписки в системі фінансово-кредитного забезпечення аграрних підприємств України. *Вісник СНАУ. Серія: Економіка і менеджмент*. Випуск 1(67). 2016. С. 125-131.

56. Маслак Н.Г. Розвиток механізмів банківського фінансування сільськогосподарських підприємств. *Вісник ОДУ ім. І.І. Мечнікова. Серія: Економіка*. 2017. № 11 (64). С. 193-198.

57. Maslak Nataliia, Zhang Lei, Lu Xu Analysis of agricultural trade in China based on the theory of factor endowment. *Agricultural and Resource Economics*. Vol 6, №1 (2020). P. 50-61. URL: <http://are-journal.com/are/article/view/290/> <https://doi.org/10.22004/ag.econ.302968>

58. Maslak Nataliia, Brychko Alina, Maslak Oleksandr, Lukash Svitlana State policy and financial support for the development of the Ukrainian agrarian economy. *Public policy and Administration*. 2021. Vol 20, №2. DOI: <https://doi.org/10.13165/VPA-21-20-2-04> URL: <https://ojs.mruni.eu/ojs/public-policy-and-administration/article/view/5380>.

59. Маслак Н.Г., Маслак О.М. Державна фінансова підтримка в системі фінансового забезпечення фермерських господарств України. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 72. Частина 2. С. 106-112. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.72-40> URL: http://bses.in.ua/journals/2021/72_2_2021/18.pdf

60. Maslak Nataliia, Zhang Lei Countermeasures to promote sustainable development of agrarian enterprises in China and Ukraine. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. №42. С. 155-161. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-42-27> URL : http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/42_2022ua/29.pdf

61. Маслак О.М., Маслак Н. Г. Перспективи розвитку виробництва органічної продукції в дрібнотоварних господарствах України. *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. №3. 2017. С. 75-87.

62. Maslak Oleksandr, Maslak Nataliia, Huzhvenko Serhii Background of the development of small entrepreneurship in rural areas. *Agricultural and Resource Economics*. Vol. 4 No. 4 2018. С. 113-129 <http://are-journal.com/are/issue/view/16>

63. Маслак Н.Г., Михайлів Г.В., Шевченко І.Ю. Управління витратами та оптимізація бізнес-процесів для досягнення прибутковості. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Випуск 83. С. 74-78. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.83-13>.

64. Месель-Веселяк В. Я. Оптимальні розміри сільськогосподарських формувань промислового типу в Україні. *Економіка АПК*. 2018. № 3. С. 13-20.

65. Моссаковський В.Б. Концепція управління витратами у сільськогосподарських підприємствах. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2019. № 6. С. 32-42.

66. Надвиничний С. А. Економічний розвиток аграрної сфери України на інноваційній основі. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28(4). С. 31-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28%284%29__6

67. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Бечко В. П. Особливості страхування аграрних ризиків у країнах світу. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 3. С. 46–53.
68. Samilyk Maryna, Lukash Svitlana, Bolgova Natalia, Helikh Anna, Maslak Nataliia, Maslak Oleksandr Advances in food processing based on sustainable bioeconomy. *Journal of Environmental Management and Tourism*. Vol 11 No 5 (2020): JEMT Volume XI Issue 5(45) Fall 2020. DOI: [https://doi.org/10.14505//jemt.v11.5\(45\).08](https://doi.org/10.14505//jemt.v11.5(45).08).
69. Сергєєва О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 2 Ч.2. С. 107-110.
70. Скрипник М. Собівартість продукції як економічна категорія. *Економічний аналіз*. 2010. № 7. С. 339-341.
71. Сосновська О.О., Міняйленко І.В. Фінансові потоки підприємства та напрями їх оптимізації. *Modern Economics*, 2019. №17. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/17-2019/sosnovska.pdf>
72. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз умовах глобалізації*. Вип. 1-2. 2017. С. 67-75
73. Терновський В.О. Грошові потоки сільськогосподарських підприємств: зв'язки и та закономірності. *Молодий вчений*. 2017. №1.1(41.1). С. 87-91.
74. Zhang Lei, Maslak Nataliia Risk assessment of foreign direct investment of Chinese agricultural enterprises. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2021. Випуск 44. С. 12-17. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2021-44-2. URL: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/758/732>
75. Zhang Lei, Maslak Nataliia Risk assessment of foreign direct investment of Chinese agricultural enterprises. *Економічний простір*. 2021. №174. С. 17-21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/174-3> URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/970>
76. Чан-хі О.С. Теоретичні підходи щодо визначення механізму державного регулювання аграрного ринку України. *Економіка, фінанси, право*. №5/3, 2016. С. 24-28. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecfipr_2016_5%283%29__7.pdf
77. Черкаська В. В. Принципи та напрями державного регулювання розвитку аграрного сектору України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 10, 2016. URL - <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1100>
78. Шпортюк Н. Л. Зарубіжний досвід державної підтримки агропромислового комплексу. *Інвестиції: практика та досвід*. № 7, 2019. С. 130-133. http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2019/24.pdf

6.3 Програмне забезпечення

79. Навчальні матеріали URL:
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/mod/page/view.php?id=67937>

80. Фінансовий менеджмент: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL:
https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/course/

81. Основи фінансів та інвестицій: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/about

Можливе вивчення елементів дисципліни через МОК (неформальна освіта)

1. Фінансовий менеджмент: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/course/

2. Основи фінансів та інвестицій: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/about

3. Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3/about

4. Онлайн-курс «Менторська підтримка в агро» в межах освітнього проєкту «АгрокебетиPRO: навчання, менторство, працевлаштування та підприємництво» спільно з Асоціацією «Український клуб аграрного бізнесу» за сприяння Проєкту USAID «Економічна підтримка України». URL: <https://courses.agrokebety.com/login/index.php>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	.		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи

ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рибна
(ПБ)

[Підпис]
(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри

Фінансів, банківської справи та страхування)

Гуменюк А.С.
(посада, ПБ)

[Підпис]
(підпис)